

Alt işveren Firmalar
İçin Çevre ve
İSG Teknik Şartnamesi

İçindekiler Tablosu

1. Kısaltmalar.....	3
2. Proje Başlangıç Aşaması	3
3. Temel Yasal Gereksinimler ve Üniversite İSG Uygulamaları.....	5
4. Genel Şartlar.....	7
5. Kampüs İSG Kurallarına Uyum.....	8
6. Trafik.....	8
7. Kullanılacak Makineler, Ekipmanlar ve Aletler	8
8. Kişisel Koruyucuların Kullanılması Zorunlu Olan Çalışmalar.....	11
9. Bakım – Onarım Çalışmalarında Uyulacak Güvenlik Şartları	14
10. Yüksekte Çalışma Gereklilikleri.....	17
11. Caraskal Kullanımı	18
12. Vinç Kullanımı	19
13. Taşıma İşleri.....	19
14. Mal Yükleme/İndirme İşleri	20
15. Gözetim İşleri.....	20
16. Tehlikeli Kimyasal Madde Kullanım ve Depolama Alanları	21
17. Çevrenin Korunmasına İlişkin Yükümlülükler	22
18. YİYECEK – İÇECEK HİZMETİ VEREN FİRMALAR İÇİN ÖZEL ŞARTLAR.....	24
19. TAŞIMA (PORTER) HİZMETİ VEREN FİRMALAR İÇİN ÖZEL ŞARTLAR.....	24
20. BAHÇE BAKIM / PEYZAJ HİZMETİ VEREN FİRMALAR İÇİN KURALLAR.....	25
21. ULAŞIM HİZMETİ VEREN FİRMALAR İÇİN ÖZEL ŞARTLAR	26
22. Taahhüt.....	31

1. Kısaltmalar

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliği

CE: Avrupa Birliği Standartlarına Uygunluk

DIN: Alman Standartları Enstitüsü

TSE: Türk standartları Enstitüsü

MSDS: Malzeme Güvenlik Bilgi Formu

KKD: Kişisel Koruyucu Donanım

Üniversite: Sabancı Üniversitesi

Firma: Alt İşveren Firma / Hizmet Alınan Firma

Bölüm Sorumlusu (Üniversite): Alt işveren firma veya hizmet alınan firmanın proje yöneticisinin raporladığı Üniversite çalışanıdır.

Üniversite Yetkilileri: Üniversitenin diğer ilgili bölümlerinin sorumlularıdır.

Proje Yöneticisi (Alt işveren / hizmet alınan firma): Üniversite Bölüm Sorumlusu tarafından talep / takip edilen işleri yerine getirebilmek için firma personelini organize eden, idari işlerini yöneten, sürekli üniversite yerleşkesinde bulunan alt işveren firma personelidir.

İSG Birimi: Üniversite İş Sağlığı Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimidir.

2. Proje Başlangıç Aşaması

Hizmet başlangıcı öncesinde aşağıdaki evraklar **Üniversite**'ye teslim edilecektir. Evraklar **Üniversite Yetkilileri** tarafından incelenecek ve uygunluk onayı verilecektir. Evrakları güncel olmayan veya eksik olan personel **Üniversite** yerleşkelerine alınmayacaktır.

2.1. FİRMA ONAYI İÇİN:

- İş Güvenliği Uzmanı bildirimi (güncel İSG-Kâtip Çıktısı)
- İşyeri Hekimi bildirimi (güncel İSG-Kâtip Çıktısı)
- Firma'nın / yapacağı çalışmalara ilişkin Risk Değerlendirmesi**

BELGE TÜRÜ	ÇOK TEHLİKELİ SINIF 1	TEHLİKELİ SINIF	AZ TEHLİKELİ SINIF
------------	--------------------------	-----------------	-----------------------

¹ Tehlike sınıfı, firmanın NACE koduna göre belirlenecektir. NACE kodu, firmanın sicil numarasının 2,3,4,5,6 ve 7. Rakamlarıdır.

Risk Değerlendirmesi Geçerlilik Süresi	2 (iki)Yıl	4 (dört) Yıl	6 (altı) Yıl
---	------------	--------------	--------------

- **Firma** organizasyon şeması (görev-unvan içeren)
- Varsa **Firma**'nın çalışırken kullanacağı ekipman ve araçlarla ilgili periyodik muayene raporları (basıncı kaplar, kaldırma araçları, iş makineleri vb.), kullanım kılavuzları, ilgili standartlara uygunluğunu gösteren sertifikaları (EN, CE vb.)
- Varsa **Firma**'nın kullanacağı kimyasal madde listesi ve **MSDS** formları

2.2. PERSONEL ONAYI İÇİN:

- “İşe Giriş Bildirgesi”, “Aylık Sigorta Prim bildirgesi” ve “Prim Ödeme Makbuzu”
- Not: “SGK İşe Giriş Bildirgesi ”ne göre “işe giriş tarihi” içinde bulunulan ay ve bir önceki ay ise ve “Aylık Sigorta prim bildirgesi” ve “Prim Ödeme Makbuzu” nun istenmesine gerek yoktur.
- Nüfus Cüzdanı veya Ehliyet Fotokopisi (Yabancılar için Pasaport ve Çalışma İzni Fotokopisi)
- Cep Telefonu Numarası
- Vesikalık Fotoğraf
- Adli Sicil Belgesi (30 gün içinde alınmış)
- Sağlık Raporu (6331 Sayılı İSG Kanunu 15.3. maddesine göre 50’den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için sağlık raporları kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir. Bu kapsam dışındaki her türlü işyeri için sağlık raporları firmanın işyeri Hekimi tarafından hazırlanmış olmalıdır)

BELGE TÜRÜ	ÇOK TEHLİKELİ SINIF ¹	TEHLİKELİ SINIF	AZ TEHLİKELİ SINIF
Sağlık Raporu ²	1 (bir) Yıl	3 (üç) Yıl	5 (beş) Yıl

- İSG Eğitim Belgesi (yönetmeliklerde belirtilmiş konuları kapsayacak)

BELGE TÜRÜ	ÇOK TEHLİKELİ SINIF ¹	TEHLİKELİ SINIF	AZ TEHLİKELİ SINIF
İSG Eğitim Belgesi	1 (bir) Yıl	2 (iki) Yıl	3 (üç) Yıl

² Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 50’den az çalışanı olan firmalar Kamu Sağlık Hizmet Sağlayıcı Kurum (aile hekimliği, sağlık ocağı gibi) / resmi birimlerde çalışan hekimlerden alınabilir.

Geçerlilik Süresi			
-------------------	--	--	--

- Yapacağı işle ilgili Ustalık Belgesi veya çalışacağı alan ile ilgili teknik okul diploması
- “Meslekî Yeterlilik Kurumu Meslekî Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu Getirilen Mesleklere İlişkin Tebliğ” kapsamındaki meslekler için Mesleki Yeterlilik Belgesi veya bu belgeden muaf olduğunu gösteren diploma/belgeler
- **KKD** (Kişisel Koruyucu Donanım) Zimmet Formu
- İş makinesi kullanımı durumunda MEB onaylı geçerli operatörlük belgesi (yükseltilebilir seyyar iş platformları, manlift vb.)
- Yüksekte çalışma yapacak personeller için yüksekte güvenli çalışma eğitimi sertifikası
- Çalışanların görev tanımları

3. Temel Yasal Gereksinimler ve Üniversite İSG Uygulamaları

Üniversite, hizmet süresi boyunca periyodik olarak aşağıdaki yasal yükümlülükler konusunda **Firma**’nın **Proje Yöneticisi** ve İş Güvenliği Uzmanları ile görüşme yapacak, evrakların yasal açıdan uygunluğunu gözden geçirecek, mevcut kayıtlar ve saha İSG uygulamaları konusunda tespit ve önerilerini **Firma**’ya yazılı (rapor) olarak bildirecektir. Raporda yer alan unsurlar için (tespit ver önerilere) **Proje Yöneticisi**’nin aksiyon planı oluşturulması talep edilecek ve **Firma**’nın ilerleme durumu **Üniversite** tarafından takip edilecektir.

Üniversite – Firma İSG uygulamalarının sağlıklı yürütülebilmesi için, **Proje Yöneticisi** İSG konularını koordine edecek şekilde işveren vekili olarak atanacak ve **Firma** İSG Uzmanı haftada en az 1 (bir) tam gün **Üniversite**’de bulunacaktır. İSG Katip atamasındaki hizmet süresinin daha fazla olması durumunda İSG Katip ataması dikkate alınacaktır.

Üniversite tarafından talep edildiğinde aşağıdaki evraklar **Firma** tarafından İSG yazılım programına yüklenecektir.

Yasal Dayanak	Kontrol Edilecek Evraklar
İSG Kurulları Hk Yönetmelik	Kurul tutanakları, atama yazıları *Üniversite yerleşkelerinde 50’den fazla çalışanı olan firmalar için
6331 Sayılı İSG Kanunu İSG Hizmetleri Yönetmeliği	Firmanın aldığı İSG Hizmetine ilişkin kayıtlar İSG Kâtip atamaları, OSGB Sözleşmeleri, onaylı defter kayıtları

	Yıllık Çalışma Planı ve Yıllık Değerlendirme Raporu
İş Sağlığı Ve Güvenliği İle İlgili Çalışan Temsilcisinin Nitelikleri Ve Seçilme Usul Ve Esaslarına İlişkin Tebliğ	Çalışan Temsilcisi Atama Yazıları
Çalışanların İSG Eğitim Hk. Yönetmelik (24.05.2018/30430 tarih ve sayılı Resmi Gazete ile değişti.)	a. Eğitim Planı b. İlgili yönetmelikte belirtilen detayları içeren: - İşbaşı Eğitim kayıtları - Temel (İSG) Eğitimi sertifikaları - Katılım Formları - Eğitim etkinliği ölçüm kayıtları (ön test/son test) c. Yapılan İşe Özgü Riskler için Özel Eğitim Kayıtları: - Yüksekte çalışma eğitimi - KKD kullanım eğitimi (paraşüt tipi emniyet kemeri, gaz maskesi) - Hijyen Eğitimi (yemek üretimi) - Talimat eğitimleri (makine, kimyasal kullanımı, diğer riskli işler)
Meslekî Yeterlilik Kurumu Meslekî Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu Getirilen Mesleklere İlişkin Tebliğ(ler)	Mesleki Yeterlilik Belgeleri* Yasal Dayanakta Belirtilen ve güncel tebliğlerde yayınlanan listeler kapsamındaki meslekler için
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	Risk Değerlendirme Kayıtları
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	- Yasal dayanakta tanımlanan sayılarda ve vardiyalara uygun ekip ve ekip üyesi (min. yangın müdahale, tahliye/kurtarma, ilkyardım) atama yazıları - “Acil Durum Planı” (kendi çalışma alanı ve yaptıkları işler ile sınırlı) - Acil Durum Ekip üyelerinin aldıkları spesifik eğitimlere ilişkin sertifikalar
İlkyardım Yönetmeliği	Yasal dayanakta belirtilen yönetmelikte tanımlanan sayılarda
5510 Sayılı SGK Kanunu ve 6331 Sayılı İSG Kanunu	İş Kazası – SGK Bildirimleri Olay araştırma raporları
6331 Sayılı İSG Kanunu	Çalışanların tehlike bildirimleri ve ramak kala atlattıkları olaylara ilişkin kayıtlar
6331 Sayılı İSG Kanunu	Yıllık Çalışma ve Değerlendirme Raporları
6331 Sayılı İSG Kanunu, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği, Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT)	- KKD zimmet formları - Kritik ekipmanların periyodik servis / muayene formları • Örnek: yükseltilebilir seyyar iş platformları (manlift vb) • Saha denetimlerinde tespit edilen diğer makineler - Makine / ekipman , riskli işlere ilişkin talimatlar
6331 Sayılı İSG Kanunu İşyeri Hekimi Ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk Ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	Çalışanların İŞE GİRİŞ / PERİYODİK MUAYENE raporları (Yönetmelik Ek-2)

4. Genel Şartlar

Üniversite yerleşkesinde 18 (on sekiz) yaşından küçük, sigortasız ve çalışma izni olmayan yabancı işçilerin çalıştırılması yasaktır.

Firma, bu şartnamede belirtilen evrakları çalışma başlangıcı öncesinde **Üniversite**'ye teslim etmek zorundadır.

Yapılacak tüm çalışmalarda **Üniversite** Çevre ve İSG kurallarına ve güncel İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı kanun, tüzük, yönetmelik ve tebliğlerinin ilgili hükümlerine uyulacaktır.

İSG Birimi, Bölüm Sorumlusu ve Üniversite Yetkilileri, bu şartnameye ve aldıkları eğitimlere aykırı olarak çalışanların, tesis ve ekipmanların, çevrenin zarar görmesine sebep olabilecek **Firma** çalışmalarını durdurma ve gerekli çevre, sağlık, güvenlik önlemleri alınmadan işi başlatmama hakkına sahiptir.

Firma, yasal mevzuat kapsamında yaptığı işin riskleri gereği ve **İSG Birimi** talebi doğrultusunda yetkili kuruluşlara ortam ölçümleri (gürültü, toz, titreşim, imisyon vb kişisel maruziyet ölçümleri) yaptırmak ve raporlarını İSG Birimi ile paylaşmak zorundadır.

Firma, risk değerlendirmesinde, bu şartnamede belirtilen çalışmalarda; kendi çalışanlarına uygun **KKD**'lerini çalışma öncesinde temin etmek ve bu **KKD**'leri nasıl kullanacağı konusunda eğitmekten sorumludur.

Firma elemanlarının işin yapıldığı alan dışındaki **Üniversite** sahalarına izinsiz girmesi, çalışan mahalde herhangi bir makine veya teçhizata dokunması, izinsiz tamirata girişmesi yasaktır.

Firma çalışanlarının **Üniversite** tarafından verilecek tüm eğitimlere ve denetimlere katılmak zorundadır.

Firma, çalışma alanında **Üniversite**'ye ait bina ve ekipmandan kaynaklanan, **Firma** çalışanlarının ve alandaki diğer kişilerin sağlık ve güvenliğini tehdit eden bir durum tespit eder ise bunu çalışma öncesinde **Bölüm Sorumlusu**'na bildirmek zorundadır.

5. Kampüs İSG Kurallarına Uyum

- a. **Firma**, **İSG Birimi** tarafından düzenlenen eğitimlere katılım sağlayacaktır.
- b. **Proje Yöneticisi**'ne **Üniversite** İSG kuralları hakkında **Bölüm Sorumlusu** ve **İSG Birimi** tarafından bilgi verilecektir. **Proje Yöneticisi**, sorumlu olduğu çalışanlarını bilgilendirecek ve acil durumda acil durum toplanma yerlerine gitmelerini ve **Üniversite Yetkilileri** tarafından acil durum sırasında verilen talimatlara uyulmasını sağlayacaktır.
- c. İş kazaları ve acil durumlara sebep olabilecek elektrik ve teknik diğer tüm konularda **Üniversite Yetkilileri** ve **İSG Birimi**'nin talepleri yerine getirilecektir.

6. Trafik

- Tesise giriş yapacak araçlara ait manevra ve park yerleri önceden belirlenmiş olacak; kısa bir süre için bile olsa araçlar gerekli güvenlik tedbiri alınmadan sürücüsüz bırakılmayacaktır.
- **Firma**'ya ait taşıma araçları, vinç, kamyon, vb. araçların Güvenlik tarafından uygun bir alana park için yönlendirilecektir.
- Kampüs sınırları içinde hız sınırı 30 (otuz) km/saattir. (Ağır vasıtalar hariç)
- Ağır malzeme taşıyan araçlar için tesis yollarında azami hız 20 (yirmi) km/saat'tir. Bu hızın üzerine çıkılması yasaktır.
- Araçlar tesis içerisindeki belirlenen trafik kurallarına ve uyarı işaretlerine uyacaklardır.

7. Kullanılacak Makineler, Ekipmanlar ve Aletler

Firma'ya ait tüm makine ve ekipmanların periyodik muayene, bakımları ve kontrolleri, 6331 (altı bin üç yüz otuz bir) Sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmeliklerinde ve/veya **Üniversite** tarafından belirtilen periyotlarda yetkili kurum veya kişiler tarafından yaptırılmış

olacaktır. Sadece kontrol ve muayene sonuçları İSG açısından uygun olan makine ve ekipmanlar kullanılacaktır.

- 2004 (iki bin dört) yılından sonra **Firma** tarafından satın alınıp, **Üniversite** tesislerine getirilen her türlü makine, ekipman ve elektrikli alet (Çay otomatları, ısıtıcılar, bulaşık makineleri, buzdolapları vb. dahil) TSE - CE onaylı olmalıdır.
- Kullanılacak her türlü makine, alet ve ekipmanda elektrik, sıcak buhar/su, basınçlı hava, sıcak yüzey, keskin yüzey, hareketli/dönen parçalar vb. tehlikelere karşı çalışanların korunmasına yönelik önlemler alınmış olacaktır.
- Çalışma alanında yaralanmaya sebep olabilecek paslanmaz metal ve cam yüzeyler bulunmayacaktır. Bu tür yüzeyler ve aletlerin **Firma** tarafından güvenli hale getirilecek ve kendi personeli için uygun KKD'ler temin edilecek, gerekli eğitimler verilecektir.
- Makine ve aletlerin kullanımı ile ilgili yazılı kullanım, temizlik, bakım talimatları **Firma** tarafından hazırlanacak ve personel talimatlar hakkında eğitilecektir.

Elektrikli Makinelerle Çalışma

- Ekli ve izolesi sıyrılmış kablolar ile çalışılması yasaktır.
- Üzerinden insan veya araç geçen kabloların güzergâhı değiştirilecek, değiştirilemiyorsa bir koruyucu ile kapatılacaktır.
- Kablolar yürüme yolları üzerinde düşmeye, takılmaya sebep olacak şekilde bırakılmamalıdır.
- Getirilen makinelerin standart dışı, koruyucu kapaksız olmaması, elektrik kablo bağlantılarının eksiz, açma - kapama düğmelerinin sağlam ve çalışır olması gereklidir.
- Kullanılacak olan elektrik panoları, priz vs. aksesuarın hasarsız, topraklanmış, TSE, CE veya diğer bir zorunlu standart kapsamında olması gereklidir.
- **Firma**, topraklanmamış makine ve aletlerle çalışmayacaktır.
- Prizlerden enerji fişsiz alınmayacak, çıplak tel uçları prizde kullanılmayacaktır.
- Her bir elektrikli el aleti ve makinenin Türkçe kullanma ve bakım talimatı olacak ve **Firma** çalışanları bu talimatlar konusunda eğitilmiş olacaklardır.
- **Firma** İSG Uzmanı tarafından yapılacak Risk Değerlendirmesi kapsamında **Firma** çalışanlarının kullanacakları el aletleri ve makinelerle ilgili riskler değerlendirilmiş ve çalışanlar bu riskler konusunda eğitilmiş olacaklardır.

Seyyar Merdiven Gereklilikleri

- Merdivenler TSE/TUV vb. geçerli güvenlik sertifikasına sahip olmalıdır.
- Merdivenlerin basamaklarında kaymaya karşı koruma sağlayan kaplama, tırtır, delik vb. olmalıdır.
- Merdiven tabanlarında kaymayı önleyici lastik ve mantar olmalıdır.
- Merdivenin dayanacağı duvara olan uzaklığı merdivenin kullanım boyunun ¼'ü (dörtte biri) kadar olmalıdır.
- Merdivenler her zaman temiz kullanılmalı, basamakların üzerinde yağ – gres gibi kaygan maddeler olmamalıdır.
- Merdivenlerin boyu orijinal parçaları dışında farklı malzemelerle uzatılması yasaktır.
- Merdivenler kullanım amaçları dışında köprü, kızak yapma gibi işlerde kullanılması yasaktır.

8. Kişisel Koruyucuların Kullanılması Zorunlu Olan Çalışmalar

EL, KOL VE VÜCUT KORUNMASI

Koruyucu tulum ve kauçuk önlükler

- Asit-baz çözeltileri, hammaddeler, dezenfektanlar, aşındırıcı temizlik ürünleri ile çalışma

Deri Önlükler

- Kaynak işleri

Eldivenler

- Sıcak yüzeyli malzemelerle yapılan çalışmalarda (Isıya dayanıklı eldiven)
- Kaynak işleri (Kaynak Eldiveni)
- Eldivenlerin yakalanma tehlikesinin bulunduğu makineler dışında, keskin kenarlı cisimlerin elle tutulması (Özel Eldiven)
- Üzerinde tehlike işareti olan kimyasallarla (asit-baz çözeltileriyle, hammaddeler, dezenfektanlar, aşındırıcı temizlik ürünleriyle) çalışma (kimyasala dayanıklı kırmızı-yeşil eldiven)
- Çalışanın hijyenini koruma gerektiren işler ortak kullanım alanları temizliği, tuvalet vb. (Baby eldiven)
- Trafolar (Yüksek Gerilim Eldiveni)
- Çalışılan alanda eldiven kullanımını gerektiren işler

YÜZ VE GÖZ KORUYUCULARI

Koruyucu gözlükler, yüz siperlikleri veya elle tutulan yüz koruyucuları

Göze kimyasal, sıcak sıvı ya da küçük parçaların sıçrama riskinin bulunduğu işlerde veya gözü tahriş edici buhar-tozların bulunduğu aşağıdaki ortamlarda kullanılır:

- Üzerinde tehlike işareti olan kimyasallarla çalışma (Laboratuvar, üretim ve teknik bölüm)
- Kaynak yapma, öğütme ve ayırma işleri
- Mutfak sıcak sıvı sıçrama riski olan kızartma vb. işler
- Dezenfektan ve aşındırıcı temizlik maddeleriyle yapılan işler

- Sıvı spreylerle çalışma (Atölye, pas sökücü vb. ile çalışma), elektronik ve diğer özel işler,
- Sızdırmazlık sağlamak için yapılan işler ve keski ile yontma, biçimlendirme işleri
- Yontma ve şekillendirme işleri
- Civatalama işleri
- Talaş çıkaran makinelerle yapılan çalışmalar ve talaş toplama işleri
- Artıkların parçalanması ve uzaklaştırılması işleri
- Aşındırıcı maddelerin sprey halinde kullanılması işleri

SOLUNUM KORUYUCULARI

- Tehlikeli kimyasallarla çalışmalar (MSDS'e uygun olarak)
- Dezenfektan ve aşındırıcı temizlik maddeleriyle yapılan işler
- Spreyle yapılan çalışmalar
- Kaynak ve lehim işleri

AYAK KORUYUCULARI

Delinmez tabanlı ve çelik burunlu emniyet ayakkabıları

- İnşaat işleri
- İskelelerde yapılan çalışmalar
- Bina yıkım işleri
- Şantiye alanı ve depolardaki işler
- Çatı işleri

Delinmez taban gerektirmeyen ve çelik burunlu emniyet ayakkabıları

- Isıtma ve havalandırma tesisatının kurulması ve metal montaj işleri
- Tadilat ve bakım işleri
- Taşıma ve depolama işleri

Kaymayı önleyici ve delinmeye dayanıklı çelik burunlu ayakkabılar

- Çatı işleri
- Mutfak (sadece kaymayı önleyici özellik)

Anti statik tabanlı ayakkabılar

- Ex Bölgeler (Patlayıcı Ortamlar)

Yüksek Gerilim Çizmesi

- Trafolar

KULAK TİKAÇLARI VE KULAKLIKLAR

- Ölçüm sonucunda 85 dBA'in (seksen beş dBA) üstünde gürültünün tespit edildiği ve giriş kapılarında kulaklık takınız işareti bunan sahalar

KORUYUCU BARETLER

Başa cisim düşme riskinin bulunduğu çalışma alanlarında kullanılır.

- Yüksek depo raflarının bulunduğu alanlar
- Asansörler, kaldırma araçları, vinç ve konveyörler civarında yapılan işler (Bakım – Onarım çalışmaları sırasında)
- İnşaat işleri, özellikle iskeleler ve yerden yüksek çalışma platformların üstünde, altında veya yakınında yapılan işler,
- İnşaat yıkım işleri
- Ağır ve büyük ünitelerin montaj ve kurma işleri
- İskelede çalışma (Aşağıdaki işçiler de takar)

EMNİYET KEMERİ

- İskelelerde çalışma
- Direk ya da sütunlarda çalışma

GÜVENLİK HALATLARI (EMNİYET İPİ)

- 2 (iki) m'den yüksekte çalışma
- Depolarda kullanılan istifleme ve boşaltım ekipmanlarının yüksek kabinlerinde çalışma
- Kuyu ve kanalizasyonlarda yapılan çalışma

YANSITICI GİYSİ

- Çalışanların açıkça görülmesi gereken özel gece çalışmaları (açık alanlar)

İKLİME DAYANIKLI GİYSİ

- Açıkta, soğuk ve yağmurlu havada çalışma
- Derin dondurucu (Mutfak)

9. Bakım – Onarım Çalışmalarında Uyulacak Güvenlik Şartları

Firma bakım – onarım, inşaat çalışmalarında aşağıdaki minimum şartların sağlanmaktan sorumludur. **Üniversite**, çalışma sırasında İSG ve Yangın Mevzuatına uygun olarak belirleyeceği ilave gerekliliklerin karşılanmasını talep etme hakkına sahiptir.

Basınçlı Tüpler

- Kaynak ve kesme işlerinde kullanılan argon, oksijen, asetilen ve benzeri yanıcı gazların bulunduğu her zaman, dik konumda, duvara sabitlenmiş ve emniyet başlıkları takılmış olarak depolanacaklardır.
- Kaynak arabasındaki tüpler her zaman zincirle sabitlenmiş olacaktır. Tüpler kullanılmadığı zamanlarda başlıkları takılacaktır.
- Kaynak arabasında yanıcı ve yakıcı gazları taşıyan hortumların renkleri farklı olmalıdır.
 - Yakıcı (oksitleyici) gazlar için mavi
 - Yanıcı (alevlenebilir) gazlar için kırmızı renkli hortumlar kullanılır.
- Hasarlı hortumların, valf ve regülâtörlerin tesis içinde kullanılması yasaktır.
- Boş ve dolu kaynak tüpleri her zaman dik konumda kullanılır. Asla yan yatırılarak ya da eğimli açıyla kullanılamazlar. Taşıma amaçlı yerde yuvarlanamazlar.
- Boş ve dolu oksijen tüplerinin 6 (altı) m yakınında asetilen tüpü, yağ tenekesi, alkol, boya, tiner, benzin ve benzeri yanıcı maddeler depolanamaz.
- Çalışanlar yağlı ellerle ve eldivenlerle tüplere müdahale etmemelidir.

Kaynak-Kesme İşleri İle İlgili Gereklilikler

- Kaynak işleri sadece kaynak yapabileceğine mesleki eğitim almış kişiler tarafından yapılabilir. *(Mayıs 2016 tarihinden itibaren Mili Eğitim Bakanlığı Meslek Lisesi ilgili bölümü veya Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından onaylanmış eğitim kurumundan alınan sertifikalar geçerlidir.)*
- Kaynak-kesme ve diğer sıcak işlemler iş iznine tabidir. “Sıcak İşlem İzin Formu” doldurulmadan çalışmaya başlanamaz.
- Çalışmaya başlamadan önce kaynak yapılacak alanın 10 (on) metre yakınında yanıcı malzeme (yanıcı sıvılar, alkol, yapıştırıcı, tahta, kâğıt,

kumaş, plastik ambalaj malzemeleri, basınçlı tüpler vb.) bulunup bulunmadığı kontrol edilecektir. Kaynak yeri taşınamıyorsa yanıcı maddeler 10 (on) m uzağa taşınır.

- Yanıcı maddeler taşınamıyorsa araya paravan konur ya da yanıcı madde üzeri yangına dayanıklı battaniye ile kıvılcım sıçramayacak şekilde izole edilir. İzolasyon malzemeleri **Firma** tarafından temin edilecektir.
- Kaynak yapılacağı alanda 6 (altı) kg'lık ABC tip yangın tüpü alanda hazır bulundurulur.
- Alevlenebilir (Yanıcı) madde içeren tenekelerin, varillerin ve tanklar üzerinde kaynak – kesme işlemi yapılması yasaktır.
- Elektrik Kaynağı Yapılırken:
 - Teçhizatı ve pense kabzalarının yalıtımı ve topraklaması sağlam olan elektrik kaynakları ile çalışılacaktır.
 - Kaynak paravanı kullanılacaktır.
- Kaynak – kesme işlemleri sırasında aşağıdaki kişisel koruyucu donanımlar (KKD) kullanılacaktır:

Yapılan İş	Kullanılması Gereken KKD
Argon kaynağı	Tam yüz kaynak maskesi Argon eldiveni Kaynak Önlüğü (argona karşı dayanıklı)
Oksijen Kaynağı	Kaynak gözlüğü, kaynak eldiveni, kaynak önlüğü
Elektrik Kaynağı	Tam yüz kaynak maskesi, kaynak eldiveni, kaynak önlüğü
Kaynak sonrası asitle temizlik	Asit eldiveni, koruyucu gözlük, kimyasala dirençli kauçuk önlük. İşlem metal sıcakken, havalandırmanın / emişin iyi olmadığı alanda yapılacaksa yarım yüz gaz maskesi

- Yoğun kaynak dumanı olması durumunda kaynak dumanına karşı koruyucu özellikte toz maskesi kullanılacaktır.
- **KKD'ler Firma** tarafından tedarik edilecektir.

Mekanik İşlerde Uyulacak Kurallar

- Taşınabilir ve sabit taşlama aletlerinin (el fleks, avuç taşlama aleti ve taşlama makinesi) koruyucuları olmadan kullanılması yasaktır.
- İş bitiminde el aletleri fişten çekilecek, kabloları toplanarak, **Üniversite Yetkilileri** bilgisi dâhilinde, güvenli bir yere (yetkisiz kişilerin alıp kullanamayacağı bir yere) konulacaktır.
- Bu işlerde kulaklık, gözlük ve tozuma derecesine göre toz maskesi (FFP1 tip) kullanılacaktır.

Elektrik (Tesisat) İşlerinde Uyulacak Kurallar

- Yüksekte yapılması gereken elektrik işlerinde tahta ya da plastik merdiven kullanılacaktır.
- Ekli ve izolesi sıyrılmış kablolar ile çalışılması yasaktır.
- Kablolar yürüme yolları üzerinde düşmeye, takılmaya sebep olacak şekilde bırakılmamalıdır.
- Getirilen makinelerin standart dışı, koruyucu kapaksız olmaması, elektrik kablo bağlantılarının eksiz, açma - kapama düğmelerinin sağlam ve çalışır olması gereklidir.
- Kullanılacak olan elektrik panoları, priz vs. aksesuarın hasarsız, topraklanmış, TSE, CE veya diğer bir zorunlu standart kapsamında olması gereklidir.
- **Firma**, topraklanmamış makine ve aletlerle çalışmayacaktır.
- Prizlerden enerji fişsiz alınmayacak, çıplak tel uçları prizde kullanılmayacaktır.
- **Firma**, kullanacağı kablolarda sıyrıklar varsa bunları kullanmayacaktır, üzerinden insan veya araç geçen kablolar bir koruyucu ile kapatılacaktır.
- **Firma**, " KUVVETLİ AKIM İÇ TESİSAT YÖNETMELİĞİ " kurallarına riayet edecektir.
- **Firma**, çalışma anında kısa süreli dahi olsa açıkta kablo kullanmayacaktır.
- **Firma**, çalışırken kestiği enerjinin bir başkası tarafından açılmayacak duruma getirecek, etiketleme-kilitleme yapacaktır.

Havalandırma ve Toz Emiş Sisteminde Yapılacak Çalışmalar

- Toza maruziyet olasılığı bulunan işlerde **Firma** tarafından sağlanacak aşağıdaki ekipmanlar kullanılacaktır:
 - P3 tipi toz filtreli yarım yüz maskesi
 - Lastik eldiven
 - Koruyucu gözlük
 - Koruyucu baret (Montaj ve demontaj çalışmaları)
 - Çelik burunlu ve anti statik iş ayakkabısı

10. Yüksekte Çalışma Gereklilikleri

Yüksekte Çalışma Gereklilikleri

- **Yeterlilik**

Yüksekte çalışacak personel “Yüksekte Güvenli Çalışma” eğitimi almış olacaktır (Eğitimler **İSG Birimi**’nin talep ettiği sürelerde veya en az 2 (iki) yılda bir güncellenecektir.)

- **KKD**

İSG Uzmanı tarafından gerekli görülen hallerde ve genel olarak 2 (iki) m’den yüksekte yapılacak çalışmalarda paraşüt tipi emniyet kemeri ve baret kullanılması zorunludur. Sadece belden takılan emniyet kemerlerinin kullanımı güvenlik açısından sakıncalı ve yasaktır.

- **İskele Gereklilikleri**

YAPI İŞLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ ((Resmi Gazete Tarih/sayısı 05.10.2013/28786) ve **İŞ EKİPMANLARININ KULLANIMINDA SAĞLIK VE GÜVENLİK ŞARTLARI YÖNETMELİĞİ**’nde (Resmi Gazete Tarihi: 25.04.2013 Resmi Gazete Sayısı: 28628) belirtilen şartlar sağlanacaktır.

- Cephe iskeleleri ve iskele şeklinde kullanılan geçici iş ekipmanlarının, TS EN 12810-1, TS EN 12810-2, TS EN 12811-1, TS EN 12811-2 ve TS EN 12811-3 standartlarına ve ilgili diğer ulusal standartlara, konu ile ilgili ulusal standart bulunmaması halinde ilgili uluslararası standartlara uygun olması sağlanacak, iskelelerin sertifikaları çalışma öncesinde **Üniversite**’ye ibraz edilecektir.

- İskele kurulumu ve sökümü Mesleki Yeterlilik Kurumu onaylı Mesleki Yeterlilik Belgesi'ne sahip personel tarafından yapılacaktır.
- İskele kurulumu yapıldıktan sonra bağımsız bir kontrolör tarafından iskelenin uygunluğu, güvenilirliği kontrol edilecektir. İskele kontrolörünün tespit edildiği eksiklikler giderilmeden ve onayı alınmadan çalışma başlatılmayacaktır.
- İskele üzerinde yapılacak değişiklikler sonrasında veya Yapı İşlerinde İSG Yönetmeliği Ek-4'te tanımlanan değişiklikler meydana geldiğinde iskele bağımsız kontrolör tarafından tekrar denetlenecektir.
- Bağımsız iskele kontrolörü yapılan denetim sonrasında iskelelere taşıma yükü, m² başına personel sayısı, sınıf vb. teknik bilgilerini içeren etiket/levha asılacaktır. İskelede değişiklik yapılması durumunda iskele bağımsız kontrolör tarafından denetlendikten sonra iskele levhası güncellenecektir.
- **Diğer hususlar:**
 - Bağlantı elemanları eksik iskeleler kullanılmayacaktır.
 - İskeleler her sabah kontrol edilecek ve kontroller kayıt altına alınacaktır.
 - İskelede çalışma **İSG Birimi** tarafından verilecek iş izni'ne tabi olacaktır. İş izinleri kayıt altına alınacaktır.

11. Caraskal Kullanımı

Periyodik olarak kontrol ve bakımları yapılmış ve bakım kayıtları uygun caraskallar teknik bilgi sahibi tecrübeli kişiler tarafından kullanılacaktır. Kullanılacak caraskal son kontrolü yapılmış ve muayene sonucu İSG açısından uygun olmalıdır. Caraskal kullanılacak alanda görevli kişiler haricinde kimse bulunmayacaktır. Kırmızı beyaz şerit ile alan sınırlandırılması yapılacak ve giriş çıkışlar kontrol altına alınacaktır. Çalışmayı yapacak olan kişiler telsiz / telefon vb kullanımı konusunda eğitilmiş olacaktır.

Yapılacak Çalışmaya Uygun Olarak Çalışan Kişiler Tarafından Kullanılacak KKD'ler		
Yapılacak Çalışma	KKD (Kişisel Koruyucu Donanım)	Ürün Kodu
Caraskal Kullanımı	Yük baş üstü seviyede ise baret, çelik	1. EN 397'ye uygun 2. EN 345'e uygun

	burunlu ayakkabı 1. Baret 2. Çelik Burunlu Ayakkabı	
--	---	--

12. Vinç Kullanımı

Makine Mühendisleri Odası veya TURKAK tarafından akredite edilmiş firmalar tarafından periyodik olarak kontrol ve bakımları yapılmış, bakım kayıtları ve tarihleri uygun vinçler kullanılacaktır. Vinç çalışması yapılacak alanda alan sınırlandırılması (koni, uyarı şeridi ile barikatlama) yapılacaktır. Vinç kullanımı **İSG Birimi, Bölüm Sorumlusu** ve **Üniversite Yetkilileri**'nin kontrolü ve yönetiminde gerçekleştirilecektir. Vinç çalışma alanında yalnız çalışma yapılmayacaktır.

Yapılacak Çalışmaya Uygun Olarak Çalışan Kişiler Tarafından Kullanılacak KKD'ler		
Yapılacak Çalışma	KKD (Kişisel Koruyucu Donanım)	Ürün Kodu
Vinç Kullanımı	1. Baret 2. Çelik Burunlu Ayakkabı 3. Fosforlu yelek	1. EN 397'ye uygun 2. EN 345'e uygun 3. Fosforlu Yelek

13. Taşıma İşleri

Ekipmanların taşınmasında tekerlekli taşıma araçları ve transpalet gibi taşıma araçlarının kullanımı öncelikli olacaktır. Kullanılacak kaldırma araçlarının periyodik kontrolleri yapılmış olacak ve muayene sonucunun uygun olduğunu gösteren etiketler üzerlerine iliştilmiş ve güncel, okunabilir durumda olacaktır.

25 (yirmi beş) kg'dan ağır malzemeler el ile tek başına taşınmayacaktır. Taşıma transfer işlemleri sırasında kişisel, çevre ve mal güvenliğine dikkat edilecektir. Elle kaldırma ve taşıma işleri yapan personellerin MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) onaylı sertifikası olacaktır.

Yapılacak Çalışma	KKD (Kişisel Koruyucu Donanım)	Ürün Kodu
-------------------	-----------------------------------	-----------

Taşıma (25 (Yirmi beş) kg'dan ağır yükler ve kaldırma- nakliye araçları kullanımı)	1. Çelik burunlu ayakkabı 2. Fosforlu yelek 3. Darbe Emici Şapka 4. Eldiven	1. EN 345'e uygun 2. Fosforlu Yelek 3. EN 812'ye uygun olmalı 4. EN-388 ve mekanik direnc
--	--	--

14. Mal Yükleme/İndirme İşleri

Yükleme işlemi yüklenecek olan malzemeye göre vinç, forklift yardımı ile yapılacaktır. Yükleme çalışmaları **Bölüm Sorumlusu / Üniversite Yetkilileri** gözetiminde yapılacaktır. Aracın el freni çekilmiş olacaktır. Araç (kamyon, tır) şoför mahallinde kimse bulundurulmayacaktır. Kaymayı önlemek amacıyla lastiklerin önlerine takoz konacaktır. Yükleme çalışmaları yapacak **Firma** çalışanları fosforlu yelek veya fosforlu şerit bulunduran iş elbisesi giyeceklerdir.

Tır, kamyon, vinç benzeri araçların giriş ve çıkışları için uygun bir şekilde işaretlenmiş yerler ayrılacak ve bu taşıtların bütün manevraları bir gözetici tarafından yönetilecektir.

Yapılacak Çalışmaya Uygun Olarak Çalışan Kişiler Tarafından Kullanılacak KKD'ler		
Yapılacak Çalışma	KKD (Kişisel Koruyucu Donanım)	Ürün Kodu
Ambalajlama İşleri	1. Baret 2. Çelik Burunlu Ayakkabı 3. Fosforlu yelek 4. Gözlük 5. İş Eldiveni	1. EN 397'ye uygun 2. EN 345'e uygun 3. Fosforlu Yelek 4. EN 166'ye uygun 5. EN-388 ve mekanik direnc
Yükleme İşleri	1. Baret 2. Çelik Burunlu Ayakkabı 3. Fosforlu yelek	1. EN 397'ye uygun 2. EN 345'e uygun 3. Fosforlu Yelek

15. Gözetim İşleri

Yapılacak işi kontrol edecek **Firma** yetkilileri/yöneticiler yapılacak çalışma için uygun **KKD**'leri kullanmak zorundadır.

POPS-S210-01-108-V02

Yukarıda belirtilen **KKD**'ler haricinde **Üniversite** tarafından yapılan risk değerlendirmeleri sonucunda belirlenecek ek **KKD**'leri **Firma** çalışanları çalışmalar sırasında kullanmak zorundadır.

16. Tehlikeli Kimyasal Madde Kullanım ve Depolama Alanları

- **Firma**, kimyasal maddeler kullanırken aşağıdaki hususlara uyacaktır:
 - Kullanılan kimyasalların güncel Türkçe Güvenlik Bilgi Formları (Material Safety Data Sheets – **MSDS**) tedarik edilecek ve Üniversite'ye bir kopyası teslim edecektir. **MSDS**'ler çalışanların kolayca ulaşabileceği lokasyonlara konulacak ve çalışanlar **MSDS**'lerin yeri konusunda bilgilendirilecektir.
 - **Firma**, çalışanlarını kullanacakları tehlikeli malzeme ve kimyasallar konusunda eğitmek ve çalışanlarına uygun **KKD**' yi sağlamakla yükümlüdür.
 - Tehlikeli kimyasal maddelerin **MSDS**'lerinde belirtilen özel **KKD**'ler bu kimyasallarla yapılan çalışmalar sırasında kullanılacaktır.
 - Güvenlik kuralları
 - Kimyasal kaplarının ağzı hiçbir surette açık bırakılmayacaktır.
 - Kimyasal kaplarının ağızları her zaman gelecek şekilde dik konumda kullanılacaktır.
 - Kimyasal kaplarının üzerinde içinde ne olduğuna dair etiketler bulunacaktır.
 - Yiyecek – içecek kapları, su şişelerinin içine kimyasal konulması yasaktır.
- Kimyasal kullanımı sebebiyle açığa çıkan atıksular (deterjanlı, yağlı vs.) yağmur kanallarına kesinlikle dökülmeyecektir.
- Tehlikeli kimyasallar ve yağlarla kontamine olmuş malzemeler personele verilen eğitimler doğrultusunda ayrı konteynirlara atılacaktır.
 - **Firma**, çalışanlarını kullanacakları tehlikeli malzeme ve kimyasallar konusunda eğitmek ve çalışanlarına uygun **KKD**' yi sağlamakla, **KKD** zimmet formu doldurmak ve **Üniversite**'ye teslim etmekle yükümlüdür.

- Tehlikeli kimyasallar ve yağlarla kontamine olmuş malzemeler “Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’ne ve **Üniversite** Atık Yönetim Prosedürlerine uygun olarak bertaraf edilecektir.

17. Çevrenin Korunmasına İlişkin Yükümlülükler

Genel

- Tehlikeli atık niteliği taşıyan atıklar (kimyasallar, kimyasal bulaşmış bezler vs.) geri dönüşüm özelliği taşıyan atıklar (kâğıt, tahta, naylon, metal) ile birlikte atılmayacaktır.
- Yağların, kimyasalların lavaboya ve giderlere dökülmesi yasaktır.

Atık Yağlar

- Kızartma vb. işlemlerden çıkan yağlar **Firma** tarafından ayrı bidonlarda, **Üniversite** prosedürlerine ve çevre mevzuatı ilgili yönetmeliklerine uygun olarak biriktirilir ve bertaraf edilir.
- Makinelerin, jeneratörlerin, trafoların ve forkliftlerin değiştirilen yağları bakımı yapan **Firma** tarafından toplanarak tesisten uzaklaştırılır. Bu atık yağların *Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği*’ne uygun olarak geri kazanımı ya da bertarafı **Firma** sorumluluğundadır.
- Atık yağlar, mazot, kimyasal vb. sıvı atıkların yağmur kanallarına, lavabolara ve toprağa dökülmesi yasaktır.

Boş Soğutucu Gaz Tüplerinin Uzaklaştırılması

- Klimaların değiştirilen boş soğutucu gaz tüplerinin tesisten uzaklaştırılması ve Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’ne uygun bir şekilde bertarafı **Firma** sorumluluğundadır.
- Çalışılacak alanda yapılacak işle ilgili çıkması muhtemel tüm atıklar işin başlangıcından önce belirlenecek ve **Bölüm Sorumlusu**’na bildirilecektir.
- Tehlikeli atık niteliği taşıyan atıklar (kimyasallar, kimyasal bulaşmış bezler vs.) kesinlikle geri dönüşüm özelliği taşıyan atıklar (kâğıt, tahta, naylon, metal, cam) ile birlikte atılmayacaktır.

- **Firma** kendine ait geri dönüşümlü atığı var ise bunları toplamak üzere gerekli hazneleri ve torbaları temin etmek zorundadır.
- Atıklar **Bölüm Sorumlusu** ve **Üniversite Yetkilileri**'nin belirlediği depolama alanlarında bekletilecektir.

İnşaat Hafriyat Atıkları

- İnşaat artıkları gelişi güzel atılmayacak ve ortalıkta bulundurulmayacaktır.
- Yıkım faaliyetlerden kaynaklanan inşaat hafriyat atıkları en fazla 25 (yirmi beş) kg. 'lık çuvalarda toplanacak ağzı bağlı bir şekilde Üniversite Yetkilisi tarafından belirtilen alanda bekletilecektir.
- Yıkım esnasında çıkan boru, kanal, demir, alüminyum, kablo, vb. atıkların kontaminasyon (kimyasal madde, yağ, mazot vb. ile temas etmiş) durumu değerlendirilerek tehlikeli atık olması durumunda tehlikeli atık alanında veya tehlikesiz atık olması durumunda ise katı atık alanında ayrılmış bölümlerde biriktirilecektir.

Dökülme / Sızıntı

- Tüm sıvı kimyasal tankları ve bidonları ikincil taşıma kapları / havuzları içinde bulundurulacaktır.
- Makineler ve kimyasallar kullanılırken meydana gelebilecek yağ / mazot / kimyasal madde sızıntılarına karşı döküntü kiti hazır bulundurulacaktır. Yanıcı sıvı dökülmelerinde talaş ve paçavra bez gibi kolay yanabilen malzemelerin döküntü kiti olarak kullanılması yasaktır.
- Döküntü kitinin kullanılması durumunda kirli döküntü kitleri ve kirli **KKD**'ler **Üniversite** Atık prosedürüne uygun olarak tehlikeli atık torbasına konulacak ve etiketlenerek tehlikeli atık alanına gönderilecektir.

18. YİYECEK – İÇECEK HİZMETİ VEREN FİRMALAR İÇİN ÖZEL ŞARTLAR

Firma, aşağıda belirtilen tetkikleri yeni işe başlayanlarda, işe giriş muayenesi ile birlikte; diğer çalışanlarda ise istenen aralıklarda periyodik olarak yaptıracak ve kayıtlarını dosya halinde **Üniversite**'ye sunacaktır.

- Akciğer grafisi (İşe girişten sonra **yılda 1 (bir) kez** tekrarlanacak)
- Hepatit A ve B markerları yeni işe başlayanlarda **Firma** tarafından bir kereye mahsus yaptırılır. Kan testi sonucunda aşı olması gereken kişiler **firma** tarafından aşılatılır. Test ve aşı maliyetleri çalışana yansıtılmaz.
- Tam kan sayımı (Hemogram) ve Açlık Kan Şekeri (İşe girişte bir kereye mahsus)

19. TAŞIMA (PORTER) HİZMETİ VEREN FİRMALAR İÇİN ÖZEL ŞARTLAR

- Aşağıda belirtilen şartların yanı sıra; bu şartnamede yer alan “Yükleme İşleri”, “Taşıma İşleri” ve “Trafik Güvenliği” bölümleri uygulanacaktır.

Diğer Hususlar:

- **Üniversite** sınırları içinde araç kullanacak personelin uygun sınıfta ehliyeti olacaktır.
- Kısa bir süre için bile olsa araçlar gerekli güvenlik tedbiri alınmadan sürücüsüz bırakılmayacaktır. Araç üzerinde anahtar bırakılmayacaktır.
- Taşıma yapılan aracın fenni muayeneleri yaptırılmış ve uygun olacaktır.
- Kamyon kasasının yanı ve arka kapakları 90 (doksan) cm. yükseklikte ve sağlam şekilde kapalı olacak, karoser zemininden itibaren en az 120 (yüz yirmi) cm yüksekliğinde elle tutulacak sağlam bir korkuluğu olacaktır. (KARAYOLLARI TRAFİK YÖNETMELİĞİ, Resmi Gazete Tarihi: 18.07.1997 Resmi Gazete Sayısı: 23053 mükerrer)
- Ağır malzeme taşıyan araçlar için tesis yollarında azami hız 20 (yirmi) km/saat'tir. Bu hızın üzerine çıkılması yasaktır.
- Araçlar tesis içerisindeki belirlenen trafik kurallarına ve uyarı işaretlerine uyacaklardır.

- Kamyon seyir halinde iken kamyon kasasının arka kapağı her zaman kapalı tutulacaktır.
- Yükle birlikte yolcu ve hizmetlilerin taşınmasında aşağıdaki esaslara uyulması mecburidir³:
 - 1) Yüklerin sağlam olarak yerleştirilmiş ve bağlanmış olması,
 - 2) Kasanın yan ve arka kapaklarının kapalı olması,
 - 3) Yolcuların kasa içinde ayrılacak bir yerde oturtulması,
 - 4) Yüklerin üzerine hiçbir şekilde yolcu bindirilmemesi şartıyla yükle birlikte yolcu taşınabilir.
- Lift bulunan araçlarda lift üzerinde personel varken operasyon yapılmamalıdır.
- Lifti sadece lift kullanma eğitimi almış kişiler kullanmalıdır.
- **İSG Birimi** tarafından belirlenecek periyotlarda **Firma** tarafından lift kontrol formu oluşturulacak ve eğitim alan kullanıcılar tarafından doldurulup, kayıt altına alınacaktır.
- Liftin kullanım kılavuzunda belirtilen veya **Üniversite** tarafından talep edilen periyotlara göre liftin bakımları **Firma** tarafından yaptırılacaktır.

20. BAHÇE BAKIM / PEYZAJ HİZMETİ VEREN FİRMALAR İÇİN KURALLAR

Kişisel Koruyucu Donanımlar

- İşlemi yapacak altışverenler için: Kapalı alanlarda yapılan ilaçlamalarda toz maskesi veya cerrahi tip maske kullanılması buharlara karşı koruma sağlamaz. Koruma sağlayacak maskenin türü ve kullanılacak diğer kişisel koruyucu donanımlar (eldiven, gözlük vb.) ilacın **MSDS** formuna bakılarak ve Risk değerlendirmesine göre belirlenecektir. Uygun **KKD** ve **MSDS**'lerde yazan uyarı ve önlemler ile aşağıda belirtilen temel kurallar konusunda işi yapacak çalışanlar bilgilendirilecek ve bu bilgilendirmeler kayıt altına alınacaktır.

³ KARAYOLLARI TRAFİK YÖNETMELİĞİ, (Resmi Gazete Tarihi: 18.07.1997 Resmi Gazete Sayısı: 23053 mükerrer)

İş Sağlığı ve Güvenliği Önlemleri

- İlaçlama yapılan alanda giysi ve yiyecek bulundurulmamalıdır.
- Pest/haşere kontrol noktalarındaki kutuların yerini değiştirmeyin, kutuları açmayın. Açık kutuları proje yöneticinize bildirin.
- Ölü hayvanlara (kemirgenler, böcekler) vb. çıplak elle dokunmayın.
- Atıkların uygun şekilde uzaklaştırılmaları (sızdırmaz eldiven, maske, gözlük, kalın atık torbası vb.) için Proje Yöneticinize bilgi verin.

21. ULAŞIM HİZMETİ VEREN FİRMALAR İÇİN ÖZEL ŞARTLAR

- Karayolları Trafik Yönetmeliği ilgili maddelerine aykırı, personel güvenliğini tehdit eden ve **Üniversite** imajını sarsıcı hareketlerde (örneğin emniyet şeridini kullanmak) bulunmak yasaktır.
- Tüm şoförlerin en az 1 (bir) tam günlük Defansif/İleri Sürüş Teknikleri Uygulamalı Eğitimi alması **Firma** tarafından sağlanacaktır.

Taşıyan Personelin Güvenliğine İlişkin Maddeler

- Uyuşturucu ve keyif verici maddeler ile alkollü içkilerin etkisiyle araç sürmek yasaktır.
- Tüm koltuklarda sağlam emniyet kemeri bulunmalıdır.
- Ön koltukta ve kapı tarafındaki ara koltuklarda oturan personel emniyet kemeri takmıyorsa sözlü olarak uyarılır ve takması sağlanır.
- Araçlarda acil durumlarda manuel kapı açma kollarının üzerinde kapının nasıl ve nereden açılacağına ilişkin etiket bulunur.
- Servisteki kişilere acil durumda kapının nasıl açılacağı, çekiç, yangın tüpü ve ilkyardım malzemelerinin yeri gösterilir. Acil durumda kullanılacak kapı mekanizmasının ve malzemelerin her zaman hazır eksiksiz olması sağlanır.
- Ayakta yolcu almak yasaktır.
- İndirme, Bindirme ve Kapıların Açılması Kuralları

Aksine bir işaret bulunmadıkça;

a) Araç sürücüleri araçlarını, gidiş yönlerine göre yolun en sağ kenarında durdurarak, yolcularını sağ taraftan indirmek ve bindirmek, yolcular da araçların sağ tarafından inmek ve binmek zorundadırlar.

b) Karayolunu kullananlar için bir tehlike ve engel teşkil etmeyeceğinden emin olunmadıkça;

1) Araç durmadan kapı açmak,

2) Kapıların kapanmasını beklemeden hareket etmek,

3) Durakladıktan sonra aracın sağını kontrol etmeden kapı açmak ve kontrolsüz inip binmek,

4) Taşıt yolu üzerinde araçların sol kapılarından yolcu indirip bindirmek,

yasaktır.

Yangın Söndürme Tüpleri

Yangın söndürme cihazlarının periyodik bakım ve kontrollerinin yılda bir kez yetkili firmaya gönderilmesi ve 4 (dört) yılda bir teste tabi tutulmaları sağlanmalıdır.

Yangın söndürme cihazlarının periyodik bakım ve kontrollerinin kayıtları hazır bulundurulacaktır.

Araçlarda yangın için A, B ve C yangın sınıflarının (TS862) hepsine birden etki eden, dona karşı dayanıklı, kuvvetli sarsıntılardan etkilenmeyen, pas yapmaz, tipte ve kimyasal bakımdan canlılara bir tehlike göstermeyen Türk Standartlarına uygun el yangın söndürme cihazları bulunacaktır.

- Sürücü dahil en az 16 (on altı) oturan kişi taşıyan araçlarda 6 (altı) kg'lık yangın söndürme tüpü
- Sürücü dâhil en az 9 (dokuz) en fazla 15 (on beş) oturan kişiyi taşıyan araçlarda en 1 (bir) kg'lık yangın söndürme tüpü bulunacaktır.

Yangın söndürme cihazı araçların iyi bir şekilde görülebilecek ve erişilmesi kolay olan bir yerinde bulundurulacaktır. Cihazlardan en az biri aracı kullananın hemen yanında olacaktır.

Araçlarda acil durum çekici bulunacaktır.

Emisyon Pulları

“Trafikte Seyreden Motorlu Kara Taşıtlarından Kaynaklanan Egzoz Gazı_Emisyonlarının Kontrolüne Dair Yönetmelik” hükümlerine uygun olarak Egzoz gazı emisyon ölçümleri her sene yapılır ve pullar güncellenir.

Fenni Muayeneler

Firma'nın tahsis edeceği araçların kanunen zorunlu mali mesuliyet sigortaları, **fenni muayeneleri** yapılmış olacaktır. Yaptırılmadığı takdirde meydana gelebilecek kazaların maddi ve manevi tazminatı doğrudan **Firma'ya** aittir.

Atık Bildirim ve Bertaraf Gereklilikleri

Araçlardan kaynaklanabilecek yağ ve yakıt sızıntıları derhal giderilir.

Deterjan, tiner, yağ vb. bulaşmış kirli sular ve kirli bez/kağıtlar yağmur kanallarına ve toprağa, beton zemine kesinlikle dökülmeyecektir.

Tehlikeli atık niteliği taşıyan atıklar (deterjan, tiner, yağ vb. bulaşmış bezler, kağıtlar) kesinlikle geri dönüşümlü atık kutularına (kâğıt, naylon, metal) ile birlikte atılmayacaktır.

Diğer Mevzuat Maddelerine Uyum

Araçlarda bulundurulması gereken ilk yardım malzemeleri

Araçlarda aşağıdaki tabloda belirtilen ilkyardım malzemeleri bulunur.

Araçlarda aşağıda belirtilen ilk yardım malzemeleri bulundurulması zorunludur.

* Araçlarda bulunan her 10 (on) koltuk için 1 (bir) çanta içi malzeme ilave edilir.

(SÜRÜCÜ ADAYLARI VE SÜRÜCÜLERDE ARANACAK SAĞLIK ŞARTLARI İLE MUAYENELERİNE DAİR YÖNETMELİK, Md.10, 26.09.06)

CİNSİ :	MİKTARI :
Büyük sargı bezi (10 cm x 3-5 m)	2 Adet
Hidrofil gaz steril (10x10 cm 50'lik kutu)	1 Kutu
Üçgen sargı	3 Adet
Antiseptik solüsyon (50 ml)	1 Adet
Flaster (2 cm x 5 m)	1 Adet
Çengelli iğne	10 Adet
Küçük makas (paslanmaz çelik)	1 Adet
Esmark bandajı	1 Adet
Turnike (En az 50 cm örgülü tekstil malzemeden)	1 Adet
Yara bandı	10 Adet

Alüminyum yanık örtüsü	1 Adet
Tıbbi eldiven	2 Çift
El feneri	1 Adet
Boyun korsesi	1 Adet

Aşağıdaki tabloda belirtilen uygun teçhizat araçlarda bulundurulur.

Taşıt	Teçhizat	Durum ve Nitelikleri
Otobüs, kamyon ve çekicilerde	Takoğraf	Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan takograf teknik şartnamesine uygun olacaktır.
Kreş için tahsis edilen araçlar		Taşıtın arkasında "OKUL TAŞITI" yazısını havi numunesine uygun renk, ebat ve şekilli bir kuşak ile ayrıca öğrenci indirilip bildirilmesi sırasında kullanılacak en az 30 santimetre çapında olup, üzerinde siyah "DUR" yazılı kırmızı ışıklı bir lamba bulunacaktır.
Otomobil, minibüs, otobüs	Yedek malzeme ve takımlar	Kriko, bijon anahtarı, dış ışık donanımı için birer adet yedek ampul, pense, tornavida, seyyar lamba veya el feneri, karlı ve buzlu günler için bir çift patinaj zinciri, çekme halatı.
Bütün motorlu araçlar	Reflektör	Normal hava şartlarında en az 150 metreden net olarak görülebilecek kırmızı ışık yansıtan veya veren, numunesine uygun en az 2 adet gereç bulunacaktır.
Otobüs, kamyon ve çekiciler	Engel İşareti	Sürücüsü dâhil en az 16 oturma yeri olan araçlarda Karayolu üzerinde arıza veya uzun süreli bırakılması halinde, normal hava şartlarında en az 150 metreden net olarak görülebilecek, 150x25 cm ebadında ve Avrupa Topluluğu Direktifleri ve Avrupa Ekonomik Komisyonu Regülasyonlarından ECE 70'deki teknik şartlara uygun bir adet engel işareti bulunacaktır.
Otobüslerde	Tekerlek takozu	Sürücüsü dâhil en az 16 oturma yeri olan araçlarda 1 adet bulunacaktır. Bunlar gereği kadar tesirli ve kolay kullanılır olacaktır.
Otomobil, kamyon, kamyonet, çekici ve her çeşit arazi taşıtları, şehirlerarası otobüsler ve minibüsler	Emniyet kemeri	EEC-77/541 sayılı AT Direktifi veya ECE-R-16 sayılı AEK Düzenlemesine uygun nitelikte olacaktır.

* Araçlarda bulundurulması zorunlu teçhizat ile bunların özellikleri "Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelik" ile "Araçların Muayeneleri ile Muayene İstasyonlarının Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik" yönetmeliklerinde belirlenmiş niteliklere uygun olması gereklidir.

* M2 ve M3 sınıfı araçlarda seyahat eden üç ve üzeri yaştaki çocukların, emniyet kemeri ya da çocuk bağlama sistemleri kullanması zorunludur.

AÇIKLAMALAR:

İLGİLİ MEVZUATA GÖRE ARAÇ TANIMLARI VE ARAÇLARIN SINIFLARI

(ARAÇLARIN İMAL, TADİL VE MONTAJI HAKKINDA YÖNETMELİK ARAÇLARIN İMAL, TADİL VE MONTAJI HAKKINDA YÖNETMELİK)

Araç Tanımları:

“Otobüsler”: Sadece oturan veya oturan ve ayakta yolcuların taşınması için tasarlanmış veya imal edilmiş M₂ veya M₃ kategorisi araçlar anlamındadır. (Sürücü dâhil en az 16 (on altı) oturan kişi)

“Minibüsler”: Sürücü dâhil en az 9 (dokuz) en fazla 15 (on beş) oturan kişiyi taşıyan araçlardır. Minibüslerde ayakta yolcu taşımak amacıyla ayrılmış alan bulunamaz. Sürücü dâhil 9 (dokuz) kişi taşıyan minibüsler bu yönetmelik bakımından M₁ kategorisi araç hükümlerine tabidir.

Araçların Sınıfları:

M Kategorisi Araçlar: En az 4 (dört) tekerlekli, motorlu yolcu taşıma amaçlı araçlardır.

M₁ kategorisi araçlar: Sürücü dışında en fazla 8 (sekiz) kişilik oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik motorlu araçlardır.

M₂ kategorisi araçlar: Sürücü dışında sekizden fazla oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik ve azami kütlesi 5 (beş) tonu aşmayan, motorlu araçlardır.

M₃ kategorisi araçlar: Sürücü dışında sekizden fazla oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik ve azami kütlesi 5 (beş) tonu aşan, motorlu araçlardır.

22. Taahhüt

Firma ve personeli, çalışmanın seyri esnasında Çevre, İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatında ve bu şartnamede belirtilen şartlara, **Üniversite** İSG politikasına uyacağını taahhüt eder. **Firma**, almayı ihmal ettiği İş Sağlığı ve Güvenliği tedbirleri nedeniyle olabilecek her türlü iş kazasının ve meslek hastalığının akıbetinde doğabilecek maddi ve manevi maliyetini karşılamak yükümlülüğündedir. Bu konuda **Üniversite**'ye intikal edecek her türlü sonuç kendilerine rücu edilecektir.

Şartname tarafımızdan okunmuş ve anlaşılmıştır. Yerleşke sınırları içerisinde yapacağımız çalışmalarda tüm şartları kabul ediyoruz. Yukarıda belirtilmiş olan şartlara uyulmaması durumunda çalışmamızın durdurulacağını ve gerekli şartları sağlamadan tekrar çalışmamıza müsaade edilmeyeceğini, aksi takdirde doğabilecek hukuki, idari ve mali sorumlulukları kabul ve beyan ediyoruz.

Firma Adı:

Sorumlu Kişi:

Unvanı:

Tarih:

İmza:

İş bu şartname 31 (otuz bir) sayfadan oluşmaktadır.